

UCHWAŁA NR 35/2022
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 4 lipca 2022 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Jedność Narodu
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2019 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 i art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 372)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Jedność Narodu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2019 r., **z powodu** naruszenia art. 35 ust. 2 ustawy o partiach politycznych.

Uzasadnienie

Partia polityczna Jedność Narodu (EwP 390) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2019 r. w dniu 4 czerwca 2020 r., tj. po upływie terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Uchybienie to, na podstawie art. 38a ust. 2 i 3 tej ustawy, nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii. Rodzi natomiast konsekwencje określone w art. 38c ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 269).

Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego Partii w zakresie wpływów na jej Fundusz Wyborczy.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie dokumentów finansowych oraz sprawozdania biegłego rewidenta stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych (z wyłączeniem Funduszu Wyborczego) partia polityczna Jedność Narodu wykazała łączne przychody/wpływy w kwocie 22 385,00 zł, w tym 550,00 zł pochodzące ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednej osoby wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników i 21 835,00 zł z darowizn pieniężnych. Środki te wpłynęły na rachunek bankowy Partii (o nr 97 1020 5561 0000 3702 3005 2860, prowadzony w Banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna S.A. z siedzibą w Warszawie). Wpłaty pochodziły, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, od obywateli polskich, mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej; mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 ustawy o partiach politycznych, a ich forma była zgodna z określoną w art. 25 ust. 5 tej ustawy.

Ze sprawozdania Partii wynika, że w okresie sprawozdawczym nie pozyskała ona innych środków finansowych ani też wartości niepieniężnych.

Jednak z wyjaśnień Partii z 20 sierpnia 2020 r., złożonych na wezwanie Państwowej Komisji Wyborczej, wynika, że Partia w okresie sprawozdawczym przyjęła wartości niepieniężne w postaci usług świadczonych nieodpłatnie na jej rzecz polegających na sfinansowaniu domeny i administrowania stroną internetową Partii przez obywatela polskiego mającego stałe miejsce zamieszkania w Polsce, o łącznej wartości 200,00 zł. Wartość ta wykazana powinna zostać w pozycji III sprawozdania (Wartości niepieniężne) oraz w jego poz. III pkt 4 (usługi świadczone nieodpłatnie na rzecz partii). Oznacza to, że faktyczne przychody Partii w 2019 r. wyniosły nie 22 385,00 zł, jak wykazała w sprawozdaniu Jedność Narodu, ale 22 585,00 zł, co sama Partia potwierdziła w przywołanych wyżej wyjaśnieniach i taka kwota powinna zostać wykazana w pierwszej rubryce sprawozdania.

Partia złożyła zatem sprawozdanie finansowe za 2019 r. nieodpowiadające stanowi faktycznemu. Oznacza to, że naruszyła ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 tej ustawy stwierdzone uchybienie nie stanowi przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii.

W okresie sprawozdawczym partia polityczna Jedność Narodu utworzyła Fundusz Wyborczy, którego środki gromadzone były na rachunku bankowym o nr 77 1020 5561 0000 3602 3005 2881, otwartym w dniu 26 września 2019 r. w Banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna S.A. z siedzibą

w Warszawie. Utworzenie Funduszu Wyborczego przez Partię oraz otwarcie rachunku bankowego właściwego dla gromadzenia środków finansowych tego Funduszu Partia potwierdziła w piśmie z dnia 3 czerwca 2020 r.

W części sprawozdania dotyczącej tego Funduszu Wyborczego Partia wykazała przychody/wpływy w łącznej kwocie 11 139,20 zł pochodzące z wpłat własnych Partii dokonanych z jej rachunku bieżącego (11 134,17 zł) i z wpłaty nadwyżki środków finansowych pozyskanej przez Komitet Wyborczy Jedność Narodu uczestniczący w wyborach do Sejmu RP i Senatu RP w 2019 r. (5,03 zł). Wpłaty te dokonane zostały przelewami, tj. w formie określonej w art. 36a ust. 3 ustawy o partiach politycznych.

Wydatki/koszty Funduszu Wyborczego Partii w okresie sprawozdawczym wykazane zostały w sprawozdaniu w kwocie 11 130,00 zł, jako przeznaczone na finansowanie udziału Partii w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Dane te są zgodne z wykazanymi w sprawozdaniu finansowym Komitetu Wyborczego Jedność Narodu z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 13 października 2019 r. i potwierdzonymi w uchwale Nr 233/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 28 września 2020 r. w sprawie tego sprawozdania.

Ponadto Partia wydatkowała z rachunku jej Funduszu Wyborczego środki w kwocie 109,48 zł na opłaty bankowe związane z prowadzeniem tego rachunku. Saldo rachunku bankowego Funduszu Wyborczego Partii w dniu 31 grudnia 2019 r. było ujemne i wynosiło (-)100,28 zł.

Jak stwierdziła Państwowa Komisja Wyborcza w przywołanej już uchwale Nr 233/2020 z dnia 28 września 2020 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Jedność Narodu z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 13 października 2019 r., Komitet utworzony przez Partię przyjął między innymi niedozwolone korzyści majątkowe polegające na utworzeniu strony internetowej Komitetu przez osobę fizyczną (wartość wyceniona przez Komitet na kwotę 100,00 zł) i na udostępnieniu Komitetowi na jego siedzibę lokalu przez osobę fizyczną (wartość wyceniona przez Komitet na 200,00 zł). Zgodnie z art. 133 § 1 Kodeksu wyborczego, komitet wyborczy partii politycznej, jakim był Komitet Wyborczy Jedność Narodu, może nieodpłatnie korzystać w czasie kampanii wyborczej wyłącznie z lokali partii politycznej, która go utworzyła, jak również z jej sprzętu biurowego. Bezpłatne udostępnienie lokalu przez osobę fizyczną na siedzibę komitetu utworzonego

przez partię polityczną, jak i bezpłatne utworzenie strony internetowej komitetu wyborczego, nie mieszczą się w katalogu korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym, jakie – stosownie do regulacji art. 132 § 5 i 133 § 1 Kodeksu wyborczego – może przyjmować komitet wyborczy partii politycznej. W związku z tym, że łączna wartość nieodpłatnych świadczeń przyjętych przez ten Komitet wbrew regulacjom Kodeksu wyborczego (300,00 zł) przekroczyła 1% ogólnej kwoty przychodów Komitetu, zgodnie z art. 144 § 1 pkt 3 lit. e w związku z art. 144 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego, przyjęcie tych wartości skutkowało odrzuceniem sprawozdania finansowego Komitetu.

Ponadto w uchwale Nr 219/2020 z dnia 18 sierpnia 2020 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Jedność Narodu z wyborów do Parlamentu Europejskiego, przeprowadzonych w dniu 26 maja 2019 r. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że Komitet ten pozyskał przychody lub wpływy w wysokości 4 920,00 zł, które w całości pochodziły od osób fizycznych. Ustalenia te potwierdziła historia rachunku bankowego Komitetu (wyciąg za okres 01.05.2019 – 31.05.2019, Nr: 3/2019, s. 1/1; wyciąg za okres 01.06.2019 – 30.06.2019, Nr: 4/2019, s. 1/2, wyciąg za okres 01.07.2019 – 31.07.2019, Nr: 5/2019, s. 1/1). Wszystkie pozyskane przez Komitet środki pochodziły zatem z niedozwolonego źródła, zgodnie bowiem z art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego, środki finansowe komitetu wyborczego partii politycznej, jakim był Komitet Wyborczy Jedność Narodu, mogą pochodzić wyłącznie z Funduszu Wyborczego tej Partii, tworzonego na podstawie przepisów ustawy o partiach politycznych.

Ponadto Komitet Wyborczy Jedność Narodu uczestniczący w wyborach do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 26 maja 2019 r. nie wskazał i nie wyjaśnił, jakie podmioty udostępniały mu nieodpłatnie miejsca do ekspozycji materiałów wyborczych, co nie pozwoliło na ustalenie czy były to wyłącznie osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej w zakresie reklamy, o których mowa jest w art. 132 § 5 pkt 4 Kodeksu wyborczego, czy może inne, niedozwolone prawem, podmioty. W związku z tym, zaszło domniemanie, że Komitet Wyborczy Jedność Narodu przyjął korzyści majątkowe o charakterze niepieniężnym z naruszeniem przepisu art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego, których wartość przekroczyła 1% ogólnej kwoty przychodów Komitetu, tj. przekroczyła wartość 49,20 zł. Zgodnie z art. 144 § 1 pkt 3 lit. e Kodeksu wyborczego, w związku z jego art. 144 § 1 pkt 2, również to naruszenie było powodem odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Z powyższego wynika jednoznacznie, że zarówno komitet wyborczy partii politycznej Jedność Narodu uczestniczący w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej

Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2019 r., jak i utworzony przez tę Partię komitet wyborczy uczestniczący w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 r., finansowane były w inny sposób niż wyłącznie za pośrednictwem Funduszu Wyborczego tej Partii. Oznacza to, że Partia naruszyła art. 35 ust. 2 ustawy o partiach politycznych, co zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 5 tej ustawy, skutkuje odrzuceniem jej sprawozdania.

Przepis art. 38a ust. 2 pkt 5 ustawy o partiach politycznych ma przy tym charakter kategoriyczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen, np. uwzględnienia tego czy naruszenie wskazanych przepisów nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamośności przepisów ustawy o partiach politycznych.

Sąd Najwyższy wielokrotnie stwierdzał również, że przepisy ustawy o partiach politycznych określające podstawy odrzucenia sprawozdania finansowego partii mają charakter bezwzględny i nie uzależniają obowiązku odrzucenia sprawozdania od wysokości sumy przekroczenia, w związku z czym, każde naruszenie wskazanego w nich przepisu skutkuje odrzuceniem sprawozdania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2006 r., sygn. akt III SW 10/06; z dnia 22 maja 2001 r., sygn. III SW 12/01; z dnia 2 września 2005 r., sygn. akt III SW 9/05, z dnia 17 września 2004 r., sygn. akt III SW 37/04, z dnia 22 września 2006 r., sygn. akt III SW 20/06, z 1 października 2007 r., sygn. akt III SW 7/07).

Na podstawie sprawozdania finansowego Partii, załączonych do niego dokumentów finansowych, sprawozdania biegłego rewidenta, dokumentów dotyczących gospodarki finansowej Komitetu Wyborczego Jedność Narodu uczestniczącego w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2019 r. oraz Komitetu Wyborczego Jedność Narodu uczestniczącego w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 r., a także uchwał Państwowej Komisji Wyborczej w sprawach sprawozdań finansowych obu tych Komitetów, Państwowa Komisja Wyborcza, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Jedność Narodu przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak